

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
KULTŪROS KOMITETO VEIKLOS
SEIMO VI (PAVASARIO) EILINĖS IR NEEILINĖS SESIJŲ
IR TARPSESIJINIO LAIKOTARPIO METU
A T A S K A I T A**

Vilnius

2019

1. BENDROJI INFORMACIJA

		nuo 2019-03-10 iki 2019-09-09
Seimo narių komitete skaičius		7
Biuro darbuotojų (etatų) skaičius		4 (5)
1. Įstatymų ir kitų teisės aktų projektų svarstymas		
1.1	Seimo pavedimai komitetui (<i>SPS duomenys</i>), viso	11
	Iš jų:	
	kaip pagrindiniam komitetui	6
	kaip papildomam komitetui	5
1.2	Svarstyta labai aktualių ir aktualių pasiūlymų priimti ES teisės aktus, pateikta išvadų dėl subsidarumo ir proporcingumo	0
1.3	Kitų komitetų, išskyrus ERK, prašymu ir/ar komiteto iniciatyva pateiktos išvados	0
1.4	Komiteto sprendimu ir/ar Seimo valdybos sprendimu sudarytos darbo grupės teisės aktų projektams rengti	2
1.5	Išnagrinėta piliečių, nevyriausybinių organizacijų ir kitų pasiūlymų įstatymų ir kitų teisės aktų projektams (<i>SPS duomenys</i>).	30
2. Posėdžiai ir klausymai		
2.1	Komiteto posėdžiai, viso	15
	Iš jų:	
	išvažiuojamieji	2
	bendri su kitais komitetais	2
2.2	Klausymai	1
3. Parlamentinė kontrolė		
3.1	Svarstyta parlamentinės kontrolės klausimų	18
4. Pareiškimų ir raštų nagrinėjimas		
4.1	Gauta pareiškimų, raštų ir kitų dokumentų (<i>DVS duomenys</i>)	271
4.2	Parengta atsakymų ir raštų (<i>DVS duomenys</i>)	115

5. Renginiai		
5.1	Surengta konferencijų, seminarų, diskusijų, parodų ir kitų renginių	4
6. Tarptautiniai ryšiai		
6.1	Surengta vizitų	0
6.2	Priimta delegacijų (susitikimai)	3

2. AKTUALIAUSI KOMITETO DARBAI

2.1. SEIMO VI (PAVASARIO) EILINĖS IR NEEILINĖS SESIJŲ IR TARPSESIJINIO LAIKOTARPIO METU KOMITETO SVARSTYTI IR SEIMO PRIIMTI TEISĖS AKTAI KULTŪROS SRITYJE

2019 m. kovo 21 d. priimtas **Lietuvos Respublikos Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 5 straipsnio pakeitimo įstatymas** (Nr. XIII-2008). Šiuo įstatymu numatoma, kad programų, pritaikytų regos negalią turintiems asmenims, transliavimo apimtis per mėnesį, palyginti su Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos programų, pritaikytų regos negalią turintiems asmenims, transliavimo apimtimi per mėnesį 2019 m., kiekvienais metais ilginama ne mažiau kaip vienu procentu viso transliavimo laiko.

2019 m. balandžio 26 d. priimtas **Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34¹ straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymas** (Nr. XIII-2088). Šiuo įstatymu į nacionalinę teisę perkeliama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/1808 nuostatos, kuriomis pakeičiamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/13/ES 3 straipsnio nuostatos, susijusios su laisvo visuomenės informavimo audiovizualinėmis priemonėmis paslaugų priėmimo iš kitų Europos Sąjungos valstybių narių apribojimu, bei numatoma galimybė operatyviai reaguoti ir ne ilgiau kaip 72 val. riboti laisvą televizijos programų, kurios transliuojamos ar platinamos iš ne Europos Sąjungos, Europos ekonominės erdvės valstybių ar kitų Europos Tarybos konvenciją dėl televizijos be sienų ratifikavusių Europos valstybių, priėmimą Lietuvoje, įgalinant Lietuvos radijo ir televizijos komisiją priimti sprendimą, kuris nėra teismo sankcionavimo objektas.

2019 m. gegužės 30 d. priimtas **Lietuvos Respublikos valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo Nr. I-130 2, 8 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymas** (Nr. XIII-2139). Šio įstatymo tikslas – įteisinti etnografinio regiono herbą bei reglamentuoti etnografinio regiono herbo naudojimo tvarką.

2019 m. gegužės 30 d. priimtas **Lietuvos Respublikos valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo Nr. I-1497 1, 2, 4, 13 straipsnių ir penktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymas** (Nr. XIII-2140). Šio įstatymo tikslas – įteisinti Lietuvos etnografinių regionų vėliavų, užsienio lietuvių bendruomenių vėliavų naudojimo, Lietuvos valstybinės vėliavos atvaizdo naudojimo dekoratyviniais tikslais užsienio lietuvių bendruomenių vėliavose teisinį įstatyminių reguliavimą.

2019 m. gegužės 30 d. priimtas **Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 5 straipsnio pakeitimo įstatymas** (Nr. XIII-2141) ir **Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo Nr. I-1179 4 straipsnio pakeitimo įstatymas** (Nr. XIII-2142). Šiais įstatymais sudaromos sąlygos pertvarkyti valstybės įmonę „Lietuvos paminklai“ į biudžetinę įstaigą, o Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai (toliau – Kultūros ministerija) – įgyvendinti pertvarkyto juridinio asmens savininko teises ir pareigas, taip užtikrinant Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos kasmet rengiamų paveldotvarkos programų tęstinumą. Šiais įstatymais taip pat siekiama efektyvesnio valstybės investicinių lėšų panaudojimo, investicijų projektų administravimo kaštų sumažinimo, praplečiant biudžetinės įstaigos veiklos kryptis, suteikiant pagrindą Kultūros ministerijai, valdančiai investicijas kultūros srityje, pavesti valstybės investicijų projektų, kuriuos įgyvendina jos reguliavimo srityje esančios biudžetinės įstaigos, centralizuotą įgyvendinimą biudžetinei įstaigai.

2019 m. gegužės 30 d. priimtas **Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas „Dėl 2020 metų paskelbimo UNESCO Pasaulio paveldo Lietuvoje metais“** (Nr. XIII-2143), kuriuo, atsižvelgiant į tai, kad 2019 metais Vilniaus istorinis centras mini 25 metų, Kernavės archeologinė vietovė – 15 metų, 2020 metais Kuršių nerija minės 20 metų, Struvės geodezinis lankas – 15 metų įrašymo į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą sukaktis, bei siekiant pabrėžti, kad Lietuva didžiuojasi išskirtinę visuotinę vertę turinčiais ir pasauliniu mastu pripažintais objektais ir vietovėmis, 2020 metai paskelbiami UNESCO Pasaulio paveldo Lietuvoje metais.

2019 m. gegužės 30 d. priimtas **Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas „Dėl 2020 metų paskelbimo Tautodailės metais“** (Nr. XIII-2144), kuriuo, siekiant pažymėti Lietuvos dailės istoriko ir kritiko, grafiko, lietuvių profesionalios muziejinkystės pradininko, nusipelnusio meno veikėjo Pauliaus Galaunės gimimo 130 metų jubiliejų, taip pat skatinant Lietuvos visuomenę domėtis tautodaile ir ją plėtoti, 2020 metai paskelbiami Tautodailės metais.

2019 m. liepos 11 d. priimtas **Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 2, 14 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 18¹ straipsniu įstatymas** (Nr. XIII-2318), kurio tikslas įstatymu nustatyti pagrindinius leidimo atlikti archeologinius tyrimus išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo ir kitus reikalavimus.

2019 m. liepos 11 d. priimtas **Lietuvos Respublikos kultūros centrų įstatymo Nr. IX-2395 11, 12, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymas** (Nr. XIII-2319) ir **Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymo Nr. I-920 4 straipsnio pakeitimo įstatymas** (Nr. XIII-2320), kuriais atsisakoma kultūros centruose ir bibliotekose dirbančių specialistų atestavimo, kadangi ši procedūra dubliuoja Valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatyme reglamentuotą biudžetinių įstaigų darbuotojų kasmetinės veiklos vertinimą ir turi įtakos šių darbuotojų pareiginės algos kintamosios dalies nustatymui.

- **Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 19, 31, 34¹, 48 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo** projektas Nr. XIIP-3139.
- **Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl 2021 metų paskelbimo Marijos Gimbutienės metais“** projektas Nr. XIIP-3386.

- Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 10, 11, 12 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-3558.

2.2. KOMITETO PARLAMENTINĖ KONTROLĖ

2019 m. kovo 20 d. posėdyje Komitetas išklauė informaciją apie **Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos** (toliau – Kultūros paveldo departamentas) **veiklą**. Kultūros paveldo departamento direktorius V. Bezaras įvardino vieną svarbiausių kultūros paveldo apsaugos ir tvarkymo problemų, tai – teisės aktų nesuderinamumas ir neintegruotumas. Pagrindiniai Kultūros paveldo departamento iššūkiai: kultūros paveldo apsaugos principų įdiegimas, kraštovaizdžio kaip kultūros objekto puoselėjimas, bendradarbiavimas. Pagrindiniai Kultūros paveldo departamento 2019–2020 metų veiklos prioritetai yra įstaigos strategijos atnaujinimas, apskaitos procesų spartinimas, kultūros paveldo planavimo procesų užbaigimas.

Komitetas 2019 m. kovo 27 d. posėdyje svarstė Lietuvos kino centro ir „Kurk Lietuvai“ kreipimąsi dėl **projekto „Kino teatrų ir kino rodymo vietų skaitmeninimas“**, kuriuo siekiama užtikrinti kino sklaidą regionuose, kultūros centruose įdiegiant kino rodymo įrangą, įgyvendinimo. Projekto įgyvendinimui turi būti sukurtas finansavimo modelis įrangai įsigyti bei užtikrinama reguliari ir kokybiška kino rodymo paslauga. Projekto finansavimo poreikis – 2 mln. eurų.

Komitetas nutarė kreiptis į Lietuvos Respublikos Vyriausybę prašant įvertinti projekto „Kino teatrų ir kino rodymo vietų skaitmeninimas“ finansavimo galimybes.

2019 m. kovo 27 d. Komitetas posėdyje išklauė **Valstybinės kultūros paveldo komisijos** (toliau – Komisija) **2018 metų veiklos ataskaitą**. Komisijos pirmininkė E. Karalevičienė akcentavo, kad vienas svarbiausių Komisijos veiklos prioritetų – Lietuvoje esančių paveldo vietovių apsauga. Įgyvendinant šį prioritetą buvo analizuota Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūros ir Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos veikla.

Posėdžio metu pristatyta nauja platforma U-PAVELDAS, skirta naujos informacijos apie Lietuvai reikšmingą kultūros paveldą, esantį užsienyje, rinkimui ir pristatymui visuomenei, bei mobilioji programėlė „Senas ir naujas Vilnius“, kurioje bus įdiegti septyni Vilniaus maršrutai.

Komitetas 2019 m. kovo 27 d. posėdyje išklauė **Etninės kultūros globos tarybos** (toliau – Taryba) **2018 metų veiklos ataskaitą**. Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė įvardino svarbiausius praėjusių metų darbus: siūlymų dėl etninės kultūros konkursinio finansavimo modelio tobulinimo rengimas ir teikimas, siūlymų dėl Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos nuostatų teikimas, siūlymų rengimas ir teikimas dėl etninės kultūros integravimo į bendrąją kultūros politiką reglamentuojančius teisės aktus, etninės kultūros plėtros valstybinės programos naujo etapo rengimo inicijavimas ir dalyvavimas ją rengiant, Lietuvos moksleivių etninės kultūros olimpiados inicijavimas ir organizavimas, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų etninės kultūros ugdymo programų įgyvendinimo švietimo įstaigose inicijavimas ir stebėseną, etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimų programos įgyvendinimo koordinavimas ir kt. Tarybos pirmininkė atkreipė dėmesį, kad 2018 metais liko keli neįgyvendinti darbai, tai – Tautos istorinės

atminties įstatymo rengimas, bendradarbiavimas su Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija dėl karių tautinio ir patriotinio ugdymo plėtos, informacinio leidinio „Etninės kultūra“ išleidimas.

2019 m. balandžio 10 d. posėdyje Komitetas svarstė **Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos** (toliau – Tarnyba) **prašymą padidinti didžiausią leistiną valstybės tarnautojų pareigybių skaičių** 5 etatais. Žurnalistų etikos inspektorė G. Ramanauskaitė atkreipė dėmesį, kad Tarnybos pareigybių skaičius buvo nustatytas Seimo valdybos 2007 m. liepos 11 d. sprendimu Nr. 1722, per šį laikotarpį Tarnybos funkcijos gerokai išsiplėtė, t. y. atsirado interneto socialinės erdvės priežiūra, taip pat įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB, kurio taikymo stebėsenos ir užtikrinimo, kad jis būtų taikomas, kai asmens duomenys tvarkomi žurnalistikos tikslais ir akademinės, meninės ar literatūrinės saviraiškos tikslais, funkcija priskirta Tarnybai. Tarnyba kasmet gauna apie 20 proc. daugiau skundų nei ankstesniais metais.

Komitetas nutarė siūlyti Seimo valdybai pritarti Tarnybos prašymui padidinti didžiausią leistiną valstybės tarnautojų pareigybių skaičių.

Komitetas 2019 m. balandžio 10 d. posėdyje svarstė **Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos sekretoriato kreipimąsi** dėl gauto UNESCO patvirtinimo apie archeologės Marijos Gimbutienės 100-ųjų gimimo metinių sukakties kandidatūros atitikimą UNESCO atrankos kriterijams.

Komitetas nutarė rengti Seimo nutarimo „Dėl 2021 metų paskelbimo Marijos Gimbutienės metais“ projektą ir kreiptis į Lietuvos Respublikos Vyriausybę prašant parengti Marijos Gimbutienės 100-ųjų gimimo metinių minėjimo programą bei numatyti lėšas šios programos įgyvendinimui.

2019 m. balandžio 24 d. Komitetas su Švietimo ir mokslo komitetu bendrame posėdyje svarstė klausimą **dėl švietimo įstaigose dirbančių kultūros darbuotojų atlyginimų**. Pagrindinė problema yra švietimo įstaigose dirbančių kultūros darbuotojų pavaldumo klausimas. Kultūros ministras M. Kvietkauskas paminėjo, kad pagal Viešojo sektoriaus darbuotojų darbo užmokesčio kėlimo strategiją viešojo sektoriaus kultūros ir meno darbuotojams, įskaitant ir švietimo įstaigose dirbančius kultūros darbuotojus, 2020 metais numatomas darbo užmokesčio padidinimas 15 proc.

Komitetai nutarė kreiptis į Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministeriją prašant parengti koncepciją dėl švietimo įstaigose dirbančių kultūros darbuotojų pavaldumo nustatymo bei pateikti duomenis apie švietimo įstaigose dirbančių kultūros darbuotojų skaičių, lėšų poreikį šių darbuotojų darbo užmokesčiui didinti bei galimybę kompensacijoms išmokėti.

2019 m. balandžio 24 d. posėdyje Komitetas išklauė **Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos 2018 metų veiklos ataskaitą**. Žurnalistų etikos inspektorė G. Ramanauskaitė paminėjo, kad praėjusiais metais Tarnyba gavo 321 skundą, iš kurių daugiausia dėl internete paskelbtos informacijos. Pranešėja atkreipė dėmesį į tai, kad po truputį mažėja dėl nesantaikos kurstymo viešojoje informacijoje atliekamų ekspertizių skaičius, tuo tarpu pornografinio turinio informacijos ekspertizių apimtys išlieka didelės. Tarnyba 2018 metais savo iniciatyva atliko 23 tyrimus, iš kurių 6 tyrimai buvo pradėti dėl duomenų skelbimo savižudybių arba bandymo nusižudyti atvejais. Tarnyba kartu su Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija ir Lietuvos Respublikos generaline prokuratūra pradėjo vykdyti projektą dėl kovos su neapykantos kalba internete. G. Ramanauskaitė pabrėžė, kad ypač svarbi yra nauja Tarnybai priskirta funkcija – Bendrojo duomenų apsaugos reglamento priežiūra.

Komitetas, vykdydamas parlamentinę kontrolę, 2019 m. balandžio 24 d. posėdyje išklauė informaciją apie **Gedimino kalno ekstremalią situaciją**. Kultūros ministerijos kancleris L. Ubavičius informavo, kad yra paskelbtas viso Gedimino kalno tvarkymo projektavimo darbų konkursas. 2017–2018 metais buvo atlikti ilgalaikiai Gedimino kalno šiaurės vakarų šlaito tvarkymo darbai, taip pat stabilizuota kritinė kitos kalno dalies būklė. Pietrytinė kalno dalis yra užpilta skalda, kuri neleis vandeniui gerti į giluminius kalno sluoksnius, ir sutvirtinta tinklu, kuris prispaus nestabilius plotus, tai pristabdys galimą nuošliaužų formavimąsi. Pietrytinė kalno dalis ir toliau yra stebima. Kompleksinių kalno tvarkybos darbų etapai: pietrytinės kalno dalies projektavimo darbai, likusios kalno dalies, išskyrus šiaurės vakarų šlaitą, projektavimo darbai. Planuojama, kad pietrytinės kalno dalies tvarkybos darbai turėtų būti pradėti 2020 m. vasarą, o likusios kalno dalies – 2020 m. pabaigoje ar 2021 m. pradžioje.

2019 m. gegužės 8 d. posėdyje Komitetui buvo pristatyta **programa „Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“** (toliau – Programa). Šios Programos pagrindiniai tikslai yra pokyčiai kultūros sektoriuje, kultūros įstaigų prieinamumo didinimas, kultūros plėtra, pilietiškumo ir iniciatyvų skatinimas mikrorajonuose. Pagrindinės Programos grandys: 1) bendruomenių kultūros programa „Visi kaip vienas“, kurios tikslas yra aktyvinti miesto bendruomenes pasitelkiant kultūrą; 2) paveldo programa „Modernizmas ateičiai“, kurios tikslas – paveldo verčių komunikavimas bei paveldo bendruomenių skatinimas; 3) programa „Atminties biuras“, kurios tikslas yra atgaivinti prarastų miesto bendruomenių palikimą; 4) kultūros paslaugų kokybės auginimo programa „Atsibusk, sukrusk“, kurios tikslas – skatinti organizacijas jungtis, ieškoti tarptautinių partnerių, įgyvendinti inovatyvius tarpdisciplininius projektus; 5) programa „Mitinis Kauno žvėris“, kurios tikslas yra sukurti naują miesto pasakojimą, mitą; 6) viešųjų erdvių programa „Dizainas laimei“, kurios tikslas – stiprinti miestą UNESCO kūrybiškų miestų tinklo dizaino kategorijoje bei gerinti viešąsias erdves ir kultūros įstaigų prieinamumą; 7) jaunimo programa „Kylantis Kaunas“, kurios tikslas yra suteikti platformą jaunimui veikti savo miesto labui, kurti kultūrinius projektus. 2019 metais yra suplanuoti šie renginiai: Laimės diena, Europos kultūros sostinės forumas, Fluxus festivalis, Istorijų festivalis. 2022 metais planuojami trys didieji renginiai: Kauno žvėries žadinimas, Mitologinė kova/ kulminacija, Sandoros/ sutarties sudarymas.

Komitetas 2019 m. gegužės 8 d. posėdyje išklauė **Lietuvos radijo ir televizijos komisijos 2018 metų veiklos ataskaitą**. Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininkas M. Martišius išskyrė šiuos svarbiausius atliktus darbus: Lietuvos informacinės erdvės saugumo užtikrinimas, metodinė pagalba verslui (kontroliniai klausimynai, konsultacijos, susitikimai su ūkio subjektais), neteisėtos veiklos internete užkardymas ir autorių teisių gynimas internete, tarptautinis bendradarbiavimas su Europos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų grupe (ERGA), Europos reguliuojančių institucijų platforma (EPRA), Baltijos valstybėmis, Moldovos ir Ukrainos reguliuojančiomis institucijomis.

2019 m. birželio 12 d. posėdyje Komitetas svarstė **Lietuvos chorų sąjungos kreipimąsi**. Lietuvos chorų vadovai išreiškė susirūpinimą dėl Lietuvos Respublikos dainų švenčių įstatymo, kuriame numatytas Lietuvos savivaldybių meno mėgėjų kolektyvų finansavimas, nesilaikymo, t. y. etnografiniams, šokių kolektyvams, ansambliams, kapeloms neužtikrinami atlyginimai, patalpos, galimybės repetuoti, kelionės ir kt. Kultūros viceministrė I. Veliutė paminėjo, kad šiuo metu Kultūros ministerijoje yra sudaryta darbo grupė naujo Dainų švenčių įstatymo, kuriuo bus reglamentuojama darbo apmokėjimo tvarka, projekto rengimui. Vilniaus miesto vicemerė E. Tamošiūnaitė priminė, kad Vilniaus miesto savivaldybė yra paskelbusi mėgėjų meno kolektyvų veiklos finansavimo konkursą ir paragino chorų vadovus teikti paraiškas paramai gauti.

Komitetas nutarė kreiptis į Kultūros ministeriją prašant pateikti informaciją apie chorų situaciją visose Lietuvos savivaldybėse (chorų skaičius pagal kategorijas, atsakingos institucijos, skiriamas finansavimas ir kt.), taip pat aktyviai bendradarbiauti su Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija sprendžiant problemas dėl kultūros ir meno darbuotojų dirbančių švietimo įstaigose.

2019 m. liepos 3 d. posėdyje Komitetas iš klausė Kultūros ministerijos pristatytą informaciją apie **Kultūros paso įgyvendinimą**. Kultūros pasas yra priemonė visų Lietuvos mokinių kultūros pažinimo įpročiams ugdyti ir jų kultūros patirčiai plėsti, teikiant jiems tam tikras kultūros ir meno paslaugas. Kultūros pasą administruoja Kultūros ministerija, kuri atlieka kultūros paso paslaugų atranką, Švietimo informacinių technologijų centras, kuris atlieka kultūros paso sistemos ir techninių sprendimų darbus bei Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras, kuris administruoja paslaugų finansavimą ES struktūrinėmis lėšomis.

2019 metais buvo įgyvendinti du kvietimai teikti kultūros paso paslaugas. Pirmuoju kvietimu gauta 1100 paraiškų, iš jų 733 paslaugos buvo įtrauktos į Kultūros paso rinkinį. Antruoju kvietimu gautos 1054 paraiškos, kurios bus vertinamos. Kultūros paso rinkinį iš viso sudaro 1138 paslaugos. Kultūros pasu bent kartą pasinaudojo 79 proc. visų mokyklų. Šiomet jau yra suteikta daugiau nei 9500 kultūros paso paslaugų ir panaudota 32 proc. skirtų lėšų.

Pagrindinės problemos įgyvendinant kultūros pasą: kultūros paso paslaugų pasiūlos disproporcijos (paslaugų koncentracija didžiuosiuose miestuose, neužtikrinamas mokinių pavėžėjimas, paslaugų nėra kai kuriose savivaldybėse), nepakankamas mokyklų įsitraukimas ir dalyvavimas (menkas mokyklų informuotumas apie kultūros pasą, mažas privačių mokyklų dalyvavimas, nedidelė paslaugų pasiūla 9–12 klasių mokiniams), kliūtys, susijusios su administravimo techniniais sprendimais (neužtikrinama, kad kiekvienas mokinys panaudotų jam skirtus 15 eurų, kultūros paso administravimo techninis sprendimas didina administracinę naštą, neužtikrina vykdomų veiksmų skaidrumo ir viešumo).

Komitetas 2019 m. liepos 3 d. posėdyje svarstė klausimą dėl **de minimis valstybės pagalbos išimčių kultūrai**. Kultūros viceministrė R. Jaskelevičienė pristatė, siekiant spręsti problemą dėl *de minimis* valstybės pagalbos kultūriniais leidiniais, svarstyta alternatyvas: 1) valstybės pagalbos schema ir galimybė ją suderinti su Europos Komisija (pakankamai ilgas ir sudėtingas procesas); 2) valstybės pagalbos teikimas pagal visuotinės ekonominės naudos paslaugų Išimties reglamentą (Nr. 651/2014). Pasirinkus pastarąjį variantą reikėtų kultūrinę leidybą pripažinti ekonomine veikla, kuria teikiami visuotinės naudos produktai. Tokie produktai būtų teikiami tik su valstybės pagalba ir ūkio subjektai per trejus metus galėtų gauti 500 000 eurų paramą.

Komitetas nutarė siūlyti Kultūros ministerijai priimti reikiamus sprendimus, kad būtų užtikrinta galimybė valstybės pagalbą (paramą) kultūriniais leidiniais padidinti iki 500 000 eurų per trejus metus.

2019 m. liepos 3 d. posėdyje Komitetas iš klausė **Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo** (toliau – Fondas) **2017 ir 2018 metų veiklos ataskaitas**. Fondas buvo įsteigtas tam, kad žiniasklaidoje būtų remiami kultūros ir šviečiamieji projektai. 2017 metais Fondo veiklai (viešosios informacijos rengėjų projektams bei jų administravimui) iš valstybės biudžeto buvo skirta 2 738 999 eur (iš jų 2 570 159 eur – Fondo remiamiems žiniasklaidos projektams), 2018 metais – 2 740 999 eur (iš jų 2 577 351 eur – Fondo remiamiems žiniasklaidos projektams). Kiekvienai programai dvejais metams yra sudaroma 5 ekspertų grupė, kuri teikia išvadą Fondo tarybai. Ekspertai vadovaujasi Fondo tarybos patvirtintais projektų vertinimo kriterijais, kurie yra peržiūrimi ir patikslinami prieš kiekvieną konkursą. 2017 metais konkursui buvo pateikta 431 paraiška, 2018 metais – 426 paraiškos.

2019 m. liepos 17 d. posėdyje Komitetas išklauė informaciją apie **Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro** (toliau – Teatras) **veiklą**. Pagrindiniai Teatro 2019–2023 m. strateginės programos aspektai yra repertuaro conceptualizavimas, administracijos ir kitų darbuotojų efektyvumo didinimas, Teatro reikšmingumo viešojoje erdvėje didinimas, kūrėjų ir atlikėjų programų plėtra, darni infrastruktūros plėtra (pastato kapitalinis remontas, priestato statyba, scenografijos dirbtuvių statyba), finansų valdymas ir finansinės situacijos gerinimas. Viena didžiausių problemų yra Teatro skola, kuri 2018 m. sudarė 589,5 tūkst. eurų, o š. m. I ketv. jau siekė 763 tūkst. eurų. Pagrindinės išlaidų didėjimo priežastys yra išaugusios dekoracijų ir kostiumų sandėliavimo, siuvyklos patalpų pritaikymo sąnaudos, kultūros ir meno darbuotojų darbo užmokesčio didinimui skirtos lėšos.

Teatro direktorius J. Sakalauskas pristatė pasiūlymą 2020 metus paskelbti Operos ir dramos teatro metais.

Komitetas pritarė iniciatyvai 2020 metais minėti Operos ir dramos teatrų metus ir nutarė kreiptis į Kultūros ministeriją prašant parengti bendrą Operos ir dramos teatrų metų minėjimo programą.

2.3. KOMITETO SUSITIKIMAI

2019 m. kovo 15 d. Komiteto nariai susitiko su **Latvijos Respublikos Saeimos Švietimo, kultūros ir mokslo komiteto delegacija**. Susitikimo metu komitetai pasidalino šalių patirtimi kultūros politikos srityje, aptarė, kaip šalyse vykdomos programos, skirtos moksleivių kultūrinei edukacijai. Saeimos Švietimo, kultūros ir mokslo komiteto pirmininkas pristatė Latvijos moksleivio krepšelio programą, o Komiteto pirmininkas pristatė Lietuvoje įgyvendinamos Kultūros paso programos ypatumus. Susitikimo metu taip pat aptarti šie klausimai: kultūros regioninės politikos reformos Lietuvoje ir Latvijoje, mecenavimo modelis Lietuvoje.

2019 m. balandžio 2 d. Komiteto nariai susitiko su **Ukrainos Aukščiausiosios Rados Kultūros ir dvasingumo komiteto pirmininku M. Kniažytskiu**. Susitikimo metu komitetų pirmininkai pabrėžė ypatingą abiejų šalių istorinę praeitį ir užsimezgsų kultūrinį dialogą. Aptariant Ukrainoje kultūros srityje vykdomas reformas, M. Kniažytckis pažymėjo, kad po Maidano jaučiamas kino pramonės atgimimas, sukurta per 50 ukrainiečių filmų, taip pat įkurtas Ukrainos kultūros fondas. Susitikimo metu aptarta Lietuvoje vykdoma Kultūros paso programa, skirta visų Lietuvos mokinių kultūros pažinimo įpročiams ugdyti, bei kultūros regioninės politikos reforma. Komitetų nariai akcentavo, kad bendradarbiavimas kultūros srityje, keitimasis gerąja praktika yra neatsiejami nuo bendros istorijos išsaugojimo ir jos perdavimo ateities kartoms. Komitetų nariai taip pat pritarė idėjai, kad būtina jaunimą supažindinti su abiejų šalių istorija, vykdyti bendrus istorinius kinematografinius, jaunimą įtraukiančius projektus.

Komiteto nariai 2019 m. liepos 22 d. susitiko su **Lenkijos Respublikos Seimo Kultūros ir žiniasklaidos komisijos delegacija**. Susitikimo metu aptarta Lietuvoje vykdoma Kultūros paso programa, kultūros regioninės politikos reforma ir pristatytas mecenavimo Lietuvoje modelis. Abiejų šalių parlamentariai pritarė idėjai, kad būtina paminėti 1863 metų sukilimo metines sukuriant bendrą istorinį filmą.

2.4. KOMITETO IŠVAŽIUOJAMIEJI POSĖDŽIAI

2019 m. gegužės 15 d. Komitetas išvažiuojamojo posėdžio metu lankėsi **Lietuvos etnokosmologijos muziejuje** (toliau – Muziejus), kur išklaušė Muziejaus įkūrėjo G. Kakaro ir Muziejaus direktoriaus L. Šmigelsko įvardytas pagrindines problemas. Šiuo metu Muziejuje dirba 18 darbuotojų, tačiau po rekonstrukcijos, kurios metu bus įrengta moderni nuolatinė ekspozicija, naujos edukacinės klasės, parodų erdvė, lankytojų laukiamasis – kosminė stotis, kasos bei erdvės suvenyrų pardavimo standai, bus reikalingi šie papildomi darbuotojų etatai: ekskursijų vadovo astronomo, viešųjų ryšių specialisto, edukatoriaus, muziejininko, administratorių, kasininko. Dar viena svarbi problema – etatų ir lėšų trūkumas samdomiems Muziejaus intelektualinių paslaugų teikėjams už darbą ne darbo valandomis, nakties metu, poilsio ir šventinėmis dienomis.

Muziejaus atstovai taip pat pristatė planuojamus įgyvendinti projektus: stiklinės antžeminės galerijos, skirtos neįgaliesiems patekti į viršutinį elipsoidą, suprojektavimas ir įrengimas; apžvalgos aikštelės į atvirą Kosmosą virš viršutinio elipsoido įrengimas; pagrindinio Muziejaus lauko eksponato – Saulės sistemos modelio – užbaigimas, t. y. Saulę apgaubiančių 30 metrų skersmens metalinių arkų įrengimas; Kulionių piliakalnio sutvarkymas.

Komitetas nutarė kreiptis į Kultūros ministeriją prašant parengti apibendrintą informaciją apie kultūros įstaigų poreikius, problemas ir galimus sprendimus, taip pat Komiteto posėdyje Seimo rudens sesijos metu pristatyti pagal Valstybės investicijų programą finansuojamų investicinių projektų atrankos kriterijus, principus bei tvarką. Komitetas nutarė papildomai kreiptis į Lietuvos etnokosmologijos muziejų prašant pateikti informaciją apie problemas, susijusias su Kulionių piliakalnio sutvarkymu. Taip pat nutarta Komiteto posėdyje svarstyti klausimą dėl galimybės, minint Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 30-metį, Lietuvos valstybės vėliavą perduoti Tarptautinei kosminei stočiai.

2019 m. liepos 3 d. Komitetas bendrume su Aplinkos apsaugos komitetu išvažiuojamajame į **Trakų rajono savivaldybę** posėdyje išklaušė Trakų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus D. Kvedaravičiaus įvardytas problemas ir pateiktus pasiūlymus atnaujinti teritorijų planavimo dokumentus, svarstyti kurortų ir kurortinių teritorijų teisinio reguliavimo pakeitimus arba specialaus statuso suteikimą Trakams, tobulinti vidaus vandens teisinį reguliavimą, tobulinti statybos žemės ūkio paskirties žemėje teisinį reguliavimą bei svarstyti galimybes vienoje iš Trakų rajono salų įrengti laikiną žiūrovų infrastruktūrą (tribūnas, tiltą), tinkamą 2023 metais Lietuvoje vyksiančiam Pasaulio irklavimo čempionatui.

Komitetas kartu su Aplinkos komitetu priėmė bendrą sprendimą sudaryti darbo grupę ir pavesti jai spręsti šiuos aktualius klausimus: inicijuoti naujo Trakų istorinio nacionalinio parko tvarkymo plano rengimą, įvertinti kurortinio miesto statuso suteikimo galimybes, spręsti dėl miestų teritorijose esančių ežerų, jų salų ir kitų paviršinių vandens telkinių perdavimo savivaldybėms, bei spręsti dėl ūkininko sodybos žemės ūkio paskirties žemėje teisinio reglamentavimo.

3. KOMITETO RENGINIAI

2019 m. kovo 18 d. Komitetas kartu su asociacija „Aplinkos ir paveldo saugojimo sąjūdis“ surengė konferenciją **„Paveldosaugos sąjūdis 1989–2019 m.“**, skirtą Lietuvos kultūros paveldo globos tarybos 30-mečiui paminėti. Konferencijos metu buvo aptartas kultūros palikimas, įvertinti svarbiausi nuveikti darbai, įvardytos išskirtinėms kultūros paveldo vertybėms kylančios grėsmės.

Komitetas kartu su Etninės kultūros globos taryba 2019 m. kovo 20 d. surengė konferenciją **„Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimai“**. Konferencijos tikslas – pristatyti 2018 metais atliktus tyrimus vykdant programą „Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimai“. Konferencijoje buvo aptarta nematerialaus kultūros paveldo apsauga, regioninės veiklos raiška, etninės kultūros sklaida regioninėje televizijoje, etnologijos studijos ir etninės kultūros specialistų rengimas ir kt.

2019 m. gegužės 29 d. vyko Komiteto ir Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Europos informacijos biuro diskusija **„Programos „Kūrybiška Europa“ įgyvendinimas ir perspektyvos kultūrai“**. Diskusijos metu buvo aptarti programos „Kūrybiška Europa“ rezultatai, iššūkiai, projektai, taip pat pristatytas Vilniaus tarptautinis kino festivalis „Kino pavasaris“.

Komitetas kartu su Valstybine kultūros paveldo komisija, Neringos savivaldybe ir Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcija 2019 m. birželio 13–14 d. organizavo tarptautinį forumą **„Kuršių nerija mums ir pasauliui“**. Forumo metu buvo aptarti šie Kuršių nerijos apsaugos aspektai: aktualijos pasitinkant 20-ąjį įrašymo į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą jubiliejų; iššūkiai, su kuriais susiduria institucijos, atsakingos už pasaulio paveldo išsaugojimą; vietos bendruomenės ir verslo atstovų lūkesčiai; užsienio šalių patirtys, geroji praktika, kurią galėtų pritaikyti ir Lietuva.

Komiteto pirmininkas

Ramūnas Karbauskis